

RELIGIJA – STRUKTURIRANO VPRAŠANJE – I. SKUPINA

Vir A:

Religija rodovne skupnosti je predvsem mitologija: množici različnih rodov in plemen, sorodstvenih linij itd. ustreza množica različnih lokalnih in plemenskih bogov in njihovih mitov, povezanih s tradicijo plemena in z njegovimi kulturnimi obredi. Boji med plemeni, osvajanja, podjarmljanja in spajanja plemen se kažejo v sila zapletenih sorodstvenih zvezah med bogovi in heroji, kot npr. v neizčrpni grški mitologiji. Ta panteon z vsemi svojimi dvornimi spletkami se v univerzalistični religiji ukine: namesto množice bogov srečamo enega samega, abstraktnega in univerzalnega boga, ki nima ne žene, ne dvorjanov, ne sorodnikov, niti lastnega mita ne – ki skratka zadošča sam sebi in se obrača na vse ljudi enako ne glede na to, kateremu plemenu pripadajo. Je morda naključje, če se pojavijo religije takega tipa tam, kjer se razvijejo veliki imperiji? ...

J. Makarovič (1983): Mladi iz preteklosti v prihodnost, DDU Univerzum, Ljubljana, str. 126.

Vir B:

»Religija je opij ljudstva«. *Marx*

Vir C:

Še enkrat: sekularizacija ne odpravlja religije in ne razkraja religijskega polja, niti ga ne dela uniformnega oziroma enodimenzionalnega. Nasprotno: vodi do pluralizacije ne le istovrstnih religij in verskih skupnosti, ampak tudi k pluralizaciji oblik in načinov obstoja religije/religioznega in tipov religioznega združevanja ... Različne religije, različne religijske vsebine in oblike niso več enostavno danosti, ki jih živiš ali v katere se vživiš. So stvar izbire pri oblikovanju lastne identitete oziroma biografije.

S. Flere, M. Kerševan (1995): Religija in (sodobna) družba, ZPS, Ljubljana, str. 157.

Vprašanja:

- 1.** Za kakšno vrsto/tip religije gre pri tistem, kar avtor teksta (vir A) imenuje mitologija?
- 2.** Primerjajte takšen tip religije z univerzalnimi (univerzalističnimi) religijami.
- 3.** Navedite in pojasnite družbeno funkcijo religije, na katero opozarja vir B.
- 4.** Razložite pojave, za katere uporabljamo izraz sekularizacija? (vir C)
- 5.** S čim bi lahko podprli trditev, da sekularizacija ne odpravlja religije in ne razkraja religijskega polja?

RELIGIJA – STRUKTURIRANO VPRAŠANJE – II. SKUPINA

Vir A:

Beseda vera je lahko zavajajoča, usmerja nas širše ali ožje kot beseda religija. Z vero označujemo po eni strani neko psihično stanje, trdno zaupanje in prepričanje v nekaj, kar nima statusa dejstva ali samoumevnosti (vera v lastne sposobnosti, v prihodnost, v znanost ...); religiozna vera bi bila v tem primeru le poseben primer verovanja. Po drugi strani pa vsebuje religija poleg take »notranje«, psihične drže tudi zunanje, »objektivne« sestavine ...

S. Flere, M. Kerševan (1995): Religija in (sodobna) družba, ZPS, Ljubljana, str. 11.

Vir B:

Na prvi pogled se nam ljudska religioznost kaže kot poudarjanje posameznih ekstradoktrinarnih (ki ne sodijo v nauk) sestavin ritualov, ki so sicer priznani s strani uradne cerkve. V nedeljski maši postane spoštovanje mrtvih bolj izpostavljeno, kot je to liturgično predpisano. Korak v oddaljevanju od uradnega nauka pa je, ko ob martinovanju vino postane celo bolj pomembno kot pa spomin in spoštovanje svetnika. V končni instanci se lahko popolnoma zabriše in utone v pozabo verska komponenta praznikov in obredov, ki popolnoma izgubijo pomen, vsaj tisti pomen, ki ga predpisuje cerkev.

S. Flere, M. Kerševan (1995): Religija in (sodobna) družba, ZPS, Ljubljana, str. 72.

Vir C:

Po francoski revoluciji, ki je odpravila stari režim, se je zahodni svet podal na pot laične moderne družbe s priznanjem laičnosti države, z laizacijo javnih služb in ločitvijo Cerkve in države.

Boj za oblast med posvetno oblastjo in duhovščino se je zaostрил med francosko revolucijo. Ker je cerkev podpirala monarhijo, so jo revolucioarji imeli za nevarno sovražnico, zato so jo hoteli oslabiliti. Civilna oblast je dobila določeno avtonomijo. Deklaracija o pravicah človeka in državljana (1789) trdi, da »ne sme biti nihče vznemirjan zaradi svojega prepričanja, tudi religioznega ne ...«

Z. Kodelja (1995): Laična šola, MK, Ljubljana, str. 77.

Vprašanja:

1. Opredelite religijo z vidika njenih t. i. »objektivnih« sestavin. (vir A)
2. Opredelite Ijudsko religioznost v razmerju do uradne, cerkvene religioznosti. (vir B)
3. Kaj je cerkev? (Navedite njene bistvene značilnosti.)
4. Kako se danes najpogosteje kaže Ijudska religioznost?
5. Kako imenujemo proces (dogajanje), o katerem govori vir C?
6. Kakšne posledice ima to za položaj religije in religioznih skupnosti v družbi/državi?

RELIGIJA – STRUKTURIRANO VPRAŠANJE – III. SKUPINA

Vir A:

Religija obstaja v prizadevanju ljudi, da bi negovali in izražali tiste lastnosti, ki so lastne naravi Večnega človeka, in da bi verovali vanj. Če bi bile te lastnosti pri posameznikih popolnoma naravne, ne bi mogla imeti religija nobenega smotra. Svojo zgodovino začnemo z vsemi izvirnimi nagnjenji naše surove narave, ki nam pomaga izpolniti tiste naše življenjske potrebe, ki so neposredne. Toda globlje v nas je tok teženj, ki teče v mnogočem v nasprotni smeri - življenjski tok univerzalne človečnosti. Funkcija religije je v pomiritvi tega navzkrižja s pomočjo podrejanja surove narave temu, kar pojmujemo kot resnico Človeka.

R. Tagore (1994): Religija človeka, Mladinska knjiga, Ljubljana, str. 83.

Vir B:

Človek pa že stoletja razpravlja o svoji resnični naravi in še vedno ni prišel do sklepa. Gradil je izdelane religiozne sisteme, da bi se zoper svoja naravna nagnjenja prepričal o paradoksu, da ni tisto, kar je, temveč nekaj večjega. Kar je pomenljivo pri teh prizadevanjih, je dejstvo, da Človek zato, da bi se resnično spoznal, goji v svoji religiji vizijo Bitja, ki ga presega po resničnosti in s katerim je v sorodu. Te religije se razlikujejo v podrobnostih in pogosto v svojem moralnem pomenu, vendar imajo skupno težnjo. V njih iščejo ljudje svojo najvišjo vrednost, ki jo imenujejo božansko, v kakšni antropomorfnosti osebnosti. Um, ki je neobičajno znanstven, se temu roga; toda vedeti bi moral, da religija v svojem bistvu ni kozmična ali celo abstraktna - pojavi se, ko se dotakne Brahmana v človeku, sicer nima nobenega opravičila za svoj obstoj.

R. Tagore (1994): Religija človeka, Mladinska knjiga, Ljubljana, str. 35.

Vir C:

Razvoj inteligence in fizične moči je tako pri živali kot pri človeku enako nujen za njune življenjske cilje; toda kar je enkratno pri človeku je razvoj njegove zavesti, ki postopoma pogloblja in razširja uresničevanje njegovega nesmrtnega bitja, popolnega in večnega. Daje mu navdih za tiste stvaritve, ki odkrivajo v njem božanskost - ki je njegova človeškost - v raznolikih manifestacijah resnice, dobrote in lepote, v svobodi delovanja, ki ni namenjeno njegovi lastni koristi, temveč njegovemu končnemu izrazu. Posamezni človek mora obstajati za velikega Človeka, mora ga izražati v brezinteresnih delih, v znanosti in filozofiji, v književnosti in umetnosti, v služenju in čaščenju.

To je njegova religija, ki deluje v srcu vseh njegovih religij pod različnimi imeni in v različnih oblikah.

R. Tagore (1994): Religija človeka, Mladinska knjiga, Ljubljana, str. 9.

Vprašanja:

- 1.** Preglejte vir A in pojasnite avtorjevo razlago smisla oblikovanja in obstoja religij?
- 2.** Katere funkcije religij omenja avtor? Pomagajte si z viroma B in C.
- 3.** Katere so še druge funkcije religij?
- 4.** Analizirajte povezovalnost religije in kulture?
- 5.** Pojasnite bistvo t. i. etičnih religij!

RELIGIJA – STRUKTURIRANO VPRAŠANJE – IV. SKUPINA

Vir A:

Poleg božanstev in duhov prednikov pa večino prvobitnih ljudstev veruje še v vrsto manj pomembnih duhov, ki so lahko dobri, zlobni ali muhasti. Ti so lahko duše pozabljenih pokojnikov, ki strašijo naokrog in se včasih poigravajo z živimi. Duhovi živijo vsepovsod, v skalah, v jamah, gorskih prehodih, sotočjih rek in celo v živalih ali žuželkah.

Družinska enciklopedija Guinness (1995), Slovenska knjiga, Ljubljana, str. 464.

Vir B:

Mnogi razni bogovi in boginje, ki jih častijo, nekateri so dobro znani (kot Krišna, Siva, Durga), drugi (kot boginja koz) pa so znani zaradi posebnih vlog, ki jih imajo. Nekatere častijo samo zaradi posebnih vlog, ki jih imajo. Hindujec namreč veruje, da se božansko lahko razodene v kakršnemkoli številu bogov, predmetov ali ljudi, ki s tem postanejo vredni čaščenja.

Družinska enciklopedija Guinness (1995), Slovenska knjiga, Ljubljana, str. 466.

Vir C:

Kristjani verujejo, da je Bog stvarnik vesoljnega sveta in vsega življenja. Verujejo, da je Jezus Kristus edini Sin božji, ki obstaja in je obstajal z Bogom Očetom še pred začetkom časa. Jezus se je utelesil (inkarniral), ko ga je z močjo svetega Duha njegova človeška mati Marija rodila. Namen inkarnacije je bila sprava med človekom in Bogom. Z Jezusovo smrtjo na križu je Bog zlomil moč zla in greha in z Jezusovim vstajenjem od mrtvih na tretji dan je pokazal zmago življenja nad dobrim in zlim in obljubil verujočim večno življenje.

Družinska enciklopedija Guinness (1995), Slovenska knjiga, Ljubljana, str. 466.

Vprašanja:

- 1.** Kakšna tipologija religij je prisotna v vseh treh virih?
- 2.** Pojasnite bistvene razlike med tipom religije, ki ga opisuje vir A in vir C.
- 3.** Analizirajte vpliv religije na oblikovanje različnih civilizacij!
- 4.** Analizirajte sodobni pomen verskih dogem!
- 5.** Pojasnite razmerje med državo in cerkvijo v sodobnih zahodnoevropskih družbah!

RELIGIJA – OPREDELITEV RELIGIJE – I. SKUPINA

Naloge:

1. Pojasnite etimološki pomen besede *religija*.
2. Opredelite religijo kot *kulturno univerzalijo*.
3. Določite razliko med *religijo* in *magijo*.
4. V čem je bistvo religije kot razsežnosti kulture po *Émilu Durkheimu*?
5. Kakšna je opredelitev religije *Glenna Vernona*?

Pri reševanju nalog oziroma odgovarjanju na vprašanja si pomagajte s *svetovnim spletom kot virom informacij*.

Rešitve oziroma odgovore predstavite s pomočjo *Microsoftovega orodja PowerPoint*.

RELIGIJA – VSEBINSKE PRVINE (RAZSEŽNOSTI) RELIGIJ – II. SKUPINA

Naloga:

1. Navedite in razložite *vsebinske prvine* oziroma *razsežnosti religij*.

Pri reševanju naloge si pomagajte s *svetovnim spletom kot virom informacij*.

Rešitve predstavite s pomočjo *Microsoftovega orodja PowerPoint*.

RELIGIJA – TIPI RELIGIJ – III. SKUPINA

Naloga:

- 1.** Predstavite delitev religij *glede na razširjenost* in tipologijo religij *glede na predmet čaščenja*.

Pri reševanju naloge si pomagajte s *svetovnim spletom kot virom informacij*.

Rešitve predstavite s pomočjo *Microsoftovega orodja PowerPoint*.

RELIGIJA – VRSTE RELIGIJSKIH ORGANIZACIJ – IV. SKUPINA

Naloga:

- 1.** Poimenujte in opišite *vrste religijskih organizacij*, ki se izoblikujejo v navezavi na *univerzalne ali svetovne religije* (krščanstvo, islam, budizem), ter pojasnite, kaj moramo upoštevati pri tej tipologiji religijskih organizacij.

Pri reševanju naloge si pomagajte s *svetovnim spletom kot virom informacij*.

Rešitve predstavite s pomočjo *Microsoftovega orodja PowerPoint*.

RELIGIJA – DRUŽBENE IN KULTURNE FUNKCIJE RELIGIJE – V. SKUPINA

Naloga:

- 1.** Navedite in pojasnite glavne *družbeno-kulturne funkcije*, ki jih opravlja ali jih je opravljala oziroma h opravljanju katerih pripomore ali je pripomogla religija.

Pri reševanju naloge si pomagajte s *svetovnim spletom kot virom informacij*.

Rešitve predstavite s pomočjo *Microsoftovega orodja PowerPoint*.

RELIGIJA – SEKULARIZACIJA – VI. SKUPINA

Naloga:

- 1.** Opredelite *sekularizacijo* oziroma razložite pojave in procese, za katere uporabljamo izraz *sekularizacija*, in osvetlite *okolščine* začetka *sekularizacije* ter ugotovite, v zvezi s čim se najprej pojavi *pojem sekularizacije*.

Pri reševanju naloge si pomagajte s *svetovnim spletom kot virom informacij*.

Rešitve predstavite s pomočjo *Microsoftovega orodja PowerPoint*.

RELIGIJA – REVITALIZACIJA RELIGIJ – VII. SKUPINA

Naloga:

- 1.** Predstavite proces *revitalizacije religij* s poimenovanjem in opredelitvijo *pojavov* in *procesov*, ki pričajo o tem, da se religijsko življenje zopet prebuja.

Pri reševanju naloge si pomagajte s *svetovnim spletom kot virom informacij*.

Rešitve predstavite s pomočjo *Microsoftovega orodja PowerPoint*.